

BOSNA I HERCEGOVINA
APELACIONI SUD BRČKO DISTRIKTA
BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 96 o Mal 112522 19 Gž
Brčko, 27.11.2019. godine

U IME BRČKO DISTRIKTA BOSNE I HERCEGOVINE!

Apelacioni sud Brčko distrikta Bosne i Hercegovine u vijeću sastavljenom od sudija Gligorević Ruže, kao predsjednika vijeća, Lucić Josipe i Tešić Dragane, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja Brčko distrikt Bosne i Hercegovine, koga zastupa S.A., diplomirani pravnik, po generalnoj punomoći Gradonačelnika Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, protiv tuženog C.B. iz B., radi isplate duga, v.sp. 742,65 KM, odlučujući o žalbama tužitelja i tuženog izjavljenim protiv presude Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 o Mal 112522 18 Kom od 27.08.2019. godine, na sjednici vijeća održanoj dana 27.11.2019. godine, donio je slijedeću

P R E S U D U

Žalbe tužitelja Brčko distrikt Bosne i Hercegovine i tuženog C.B. SE ODBIJAJU kao neosnovane i presuda Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 o Mal 112522 18 Kom od 27.08.2019. godine POTVRĐUJE.

Obrazloženje

Presudom Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 o Mal 112522 18 Kom od 27.08.2019. godine (u daljem tekstu prvostepena presuda) odlučeno je kako slijedi:

„Djelimično se usvaja prigovor tuženog od 30.04.2018.godine i rješenje o dozvoli izvršenja ovog suda broj 096-0-I-07-012863 od 21.08.2007.godine SE UKIDA u pogledu naplate iznosa od 542,65KM, sa zakonskom zateznom kamatom 17.08.2007.godine, pa se izvršenje u tom dijelu obustavlja, dok u preostalom dijelu, za iznos od 200,00KM, navedeno rješenje o izvršenju ostaje na snazi.“

Protiv prvostepene presude, žalbe su blagovremeno izjavili i tužitelj Brčko distrikt Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: tužitelj) i tuženi C.B. (u daljem tekstu: tuženi), svaki protiv dijela prvostepene presude u kojem nije uspio u parnici. Žalbu je tužitelj izjavio zbog pogrešne primjene materijalnog prava, sa prijedlogom ovom sudu da žalbu uvaži i prvostepenu presudu ili preinači ili ukine i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovno suđenje, a tuženi zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava i predložio je da se njegova žalba uvaži, prvostepena presuda preinači i „tužbeni zahtjev u cjelosti odbije i ukine rješenje o izvršenju u cjelosti“.

Tužitelj je u odgovoru na žalbu tuženog ponovio iste navode već iznesene u žalbi protiv prvostepene presude, ne izjasnivši se zbog čega žalbu tuženog smatra neosnovanom, dok tuženi nije odgovorio na žalbu tužitelja.

Nakon što je ispitao prvostepenu presudu u smislu odredbe člana 330., a u vezi sa odredbom člana 412. Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“ broj 8/09, 52/10 i 27/14- u daljem tekstu Zakon o parničnom postupku), ovaj sud je ocijenio da žalbe nisu osnovane i odlučio je kao u izreci ove presude iz razloga koji slijede.

Predmet ove parnice zahtjev je tužitelja da mu tuženi plati dug za utrošenu vodu u periodu od 01.01.2004. godine do 11.07.2007. godine u ukupnom iznosu od 742,65 KM uz dosudu zakonske zatezne kamate.

Tuženi je protivljenje tužbenom zahtjevu iskazao tvrdnjom da su sva potraživanja dospjela do 31.07.2006. godine, koja iznose ukupno 688,90 KM, zastarjela, a da je nezastarjeli dio duga od 53,75 KM platio u toku ovog parničnog postupka.

Odlučujući o tužbenom zahtjevu, polazeći od činjeničnih tvrdnji na kojima je tužitelj utemeljio svoj zahtjev i činjeničnih tvrdnji i argumenata kojima se tuženi suprostavio tužbenom zahtjevu i pozivajući se na rezultate rasprave (dokaze koji su trebali potvrditi ili pobiti njihove zahtjeve i navode):

da je ovdje tužitelj dana 17.08.2007. godine podnio prijedlog za dozvolu izvršenja protiv ovdje tuženog radi naplate duga za utrošenu vodu u periodu od 01.01.2004. godine do 11.07.2007. godine u ukupnom iznosu od 742,65 KM,

da je prvostepeni (izvršni) sud rješenjem broj 096-0-I-07-012863 od 21.08.2007. godine dozvolio predloženo izvršenje, a da je po prigovoru tuženog rješenjem ovog suda broj 96 o I 112522 18 GŽ od 23.10.2018. godine postupak izvršenja odgođen do pravosnažne odluke parničnog suda,

da je tuženi i u parničnom postupku ostao kod navoda iznesenih u prigovoru protiv rješenja o izvršenju (prigovora zastare potraživanja), s tim što je istakao da je u toku ovog parničnog postupka isplatio i nezastarjeli dug u iznosu od 53,75 KM,

da je tužitelj na glavnoj raspravi učinio nespornim da je tuženi na ime duga za 2007. godinu uplatio iznos od 53,75 KM, dok je prigovor zastare potraživanja osporio navodom da je djelimičnim uplatama duga izvršenim dana 23.04.2007. godine i dana 11.07.2007. godine nastupio prekid zastare potraživanja, zbog čega je ostao kod tužbenog zahtjeva, s tim što nije tražio troškove postupka, te je predložio „da sud odluči prema stanju spisa“,

a, prvostepeni sud je, uvažavajući prigovor zastare, primjenom odredbe člana 378. preuzetog Zakona o obligacionim odnosima („Službeni list SFRJ“, broj 29/78, 39/85, 45/89 i 57/89- u daljem tekstu Zakon o obligacionim odnosima), zaključio da su „zastarjela sva potraživanja koja su dospjela na plaćanje do dana 17.08.2006. godine, odnosno po kartici zaključno sa 31.07.2006. godine, 688,90 KM“, imajući u vidu da je prijedlog za izvršenje podnesen 17.08.2007. godine,

te, obzirom da je tuženi dana 23.04.2007. godine i dana 11.07.2007. godine izvršio dvije uplate od po 100,00 KM (platio dug za potrošenu vodu u ukupnom iznosu od 200,00 KM), ali kako je te uplate izvršio „bez izjave o uračunavanju, bez navođenja na koji račun se uplata konkretno odnosi“, prvostepeni sud je zaključio da je na taj način tuženi ispunio svoju prirodnu (naturalnu) obligaciju, tj. da nije riječ o isplati nedugovanog, već o plaćanju duga za potrošenu vodu i da stoga te uplate nemaju „pravnu snagu prekida toka zastarjelosti“, pa je prema odredbi člana 312. Zakona o obligacionim odnosima te uplate uračunao u zastarjeli dug,

dok je uplatu iznosa od 53,75 KM izvršenu dana 04.04.2019. godine prvostepeni sud uračunao u nezastarjeli dug iz 2007. godine, pošto je prilikom plaćanja tuženi naznačio da plaćanje vrši „na ime duga iz 2007. godine“,

a, budući da je ukupan dug tuženog u utuženom periodu (od 01.01.2004. godine do 11.07.2007. godine) iznosio 942,65 KM, a da je zastario dio duga u iznosu od 688,90 KM, u koji (zastarjeli) dug se imaju uračunati uplate od 23.04.2007. godine i 11.07.2007. godine u iznosu od 200,00 KM, prvostepeni sud je u konačnom zaključio da ukupan nezastarjeli dug iznosi 253,75 KM (942,65 KM -688,90 KM) i kako je dana 04.04.2019. godine tuženi platio iznos od 53,75 KM na ime duga za 2007. godinu (nazastarjeli dug), odnosno da je osnovan tužbeni zahtjev tužitelja za isplatu duga u iznosu od 200,00 KM,

i prvostepeni sud je primjenom odredbe člana 262. Zakona o obligacionim odnosima, prema kojoj je povjerilac ovlašten od dužnika zatijevati ispunjenje obveze, a dužnik je dužan ispuniti savjesno i u svemu kako ona glasi i odredbe člana 49. stav 5. Zakona o izvršnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“, broj 8/00, 1/01, 5/02, 8/03, 19/07 i 2/08), prema kojoj mora odlučiti o sudbini rješenja o izvršenju, odlučio kao u izreci prvostepene presude.

Kroz istaknute žalbene razloge, kojima pobija prvostepenu presudu u dijelu kojim je djelimično usvojen prigovor tuženog izjavljen protiv rješenja o izvršenju i naložena obustava izvršenja za iznos od 542,65 KM, tužitelj u bitnom smatra da je prvostepeni sud pogrešno primijenio odredbu člana 387. Zakona o obligacionim odnosima, kada je zaključio da djelimične uplate od 23.04.2007. godine i 11.07.2007. godine nemaju pravnu snagu prekida zastare potraživanja, a da bi, da je tu odredbu pravilno primijenio, ocijenio neosnovanim prigovor zastare potraživanja i rješenje o izvršenju u cjelosti održao na snazi.

S druge strane, tuženi prvostepenu presudu pobija u dosuđujućem dijelu, odnosno u onom dijelu u kojem je djelimično uvažen njegov prigovor izjavljen protiv rješenja o izvršenju i rješenje o izvršenju ostavljeno na snazi „za iznos od 200,00 KM“, zato što je prvostepeni sud, iako je pravilno utvrdio činjenično stanje i pravilno ocijenio prigovor zastare potraživanja, prilikom obračuna preostalog duga prekoračio tužbeni zahtjev. Tvrdi da je u situaciji kada je tužbenim zahtjevom (prijedlogom za izvršenje) tražena isplata iznosa od 742,65 KM, da je prvostepeni sud pogrešno uračunao iznos zastarjelog duga od 688,90 KM i uplatu od 53,75 KM u ukupan dug od 942,65 KM i na taj način došao do iznosa od 200,00 KM (da taj iznos duguje tužitelju). Smatra da se ti iznosi imaju oduzeti isključivo od tužbenim zahtjevom potraživanog iznosa od 742,65 KM, pa da bi takvim, pravilnim obračunom, prvostepeni sud pravilno zaključio da je tužbeni zahtjev u cjelosti neosnovan.

Suprotno žalbenim navodima tužitelja i tuženog, ovaj sud drži da je prvostepeni sud na podlozi činjeničnog stanja, koje se u ovim sporovima (sporovima male vrijednosti) mora respektirati, pravilno primijenio materijalno pravo (pravila o zastari potraživanja i uračunavanju djelimičnih uplata) i pravilno utvrdio visinu duga tuženog za potrošenu vodu koji duguje tužitelju i pri tome nije počinio ni žalbom ukazanu povredu odredbi parničnog postupka.

Naime, uzimajući u obzir da dug za potrošenu vodu u razmatranom periodu (od 01.01.2004. godine do 11.07.2007. godine) iznosi 942,65 KM i da je tuženi 23.04.2007. godine i 11.07.2007. godine izvršio dvije uplate u iznosu od po 100,00 KM (ukupno 200,00 KM), tužitelj je uzeo u obzir te uplate i u prijedlogu za izvršenje je tražio prinudnu naplatu duga za potrošenu vodu u iznosu od 742,65 KM (umanjen za izvršene uplate).

Ovo stoga što prilikom tih uplata, tuženi nije naznačio red uračunavanja, odnosno za koje mjesece plaća dug, to je pravilno prvostepeni sud te uplate uračunao u najstariji dug. Jer, prema odredbi člana 312. Zakona o obligacionim odnosima, kada između istih osoba postoji više istorodnih obveza, pa ono što dužnik ispuni nije dovoljno da bi se mogle sve namiriti, ako o tome ne postoji sporazum povjerioca i dužnika, tada se uračunavanje vrši onim redom koji dužnik odredi i to najkasnije prilikom ispunjenja, dok se kad nema dužnikove izjave o uračunavanju, što je ovdje slučaj, obveze namiruju redom kako je koja dospjela na ispunjenje.

Prema tome, kako dug tuženog za potrošenu vodu u razmatranom periodu (od 01.01.2004. godine do 11.07.2007. godine) iznosi 942,65 KM, a kako tuženi nije odredio koji dug plaća kada je u dva navrata izvršio uplate od po 100,00 KM, pa je prema odredbi člana 312. Zakona o obligacionim odnosima, tužitelj imao pravo uračunati, odnosno namiriti svoje potraživanje redom kako je obveza tuženog po toj osnovi dospjela na ispunjenje, tj. prema redu prvenstva njihove dospelosti. S tim u vezi, pravilno je prvostepeni sud obračunao visinu duga u periodu od 01.01.2004. godine do 2007. godine u iznosu od 742,62 KM (942,65 KM-200,00 KM=742,65 KM). A, obzirom da je zastarom obuhvaćen dug u periodu od 01.01.2004. godine do 17.08.2006. godine i da se dug koji nije obuhvaćen zastarom odnosi na period od 17.08.2006. godine do 11.07.2007. godine i iznosi 253,75 KM, te kako je tuženom priznata uplata u iznosu od 53,75 KM za dug koji nije obuhvaćen zastarom, pravilan je zaključak prvostepenog suda, da je preostali dug tuženog za potrošenu vodu u iznosu od 200,00 KM.

Stoga kod izloženog, prvostepeni sud nije učinio žalbom tuženog ukazanu povredu odredbe člana 2. Zakona o parničnom postupku, nego je u okviru postavljenog tužbenog zahtjeva, a uvažavajući istaknuti prigovor zastare potraživanja i djelimičnu otplatu duga, pravilno utvrdio i tužitelju dosudio onaj dio potraživanja koji, prema gore pomenutim relevantnim odredbama materijalnog prava (Zakona o obligacionim odnosima) nije zastario i koji osnovano potražuje.

Isto tako, ovaj sud nije mogao prihvatiti ni žalbene navode tužitelja da je zbog djelimičnih otplata nastupio prekid zastare potraživanja.

Jer, iako se prema odredbi člana 378. Zakona o obligacionim odnosima zastarijevanje može prekinuti ne samo kada dužnik prizna dug, nego i na posredan način, kao što je davanje otplate, da bi priznanje duga dovelo do prekida zastare priznanje duga mora biti izričito. To znači da i davanje otplate mora biti izričito, odnosno učinjeno na takav način da nema sumnje da je ta otplata usmjerena na plaćanje konkretno određenog duga i da postoji volja za plaćanje i ostatka duga.

Imajući u vidu da tužitelj u ovom postupku ne potražuje dug po jednom računu, nego pak zahtijeva isplatu duga za utrošenu vodu po računima za pojedine mjesece, to znači da zastarijevanje počinje teći zasebno za svaki od tih računa od dana dospijeca svakog od njih. A, obzirom da tuženi prilikom plaćanja iznosa od 200,00 KM u toku 2007. godine nije naznačio za koje mjesece plaća dug, te uplate, ni po ocjeni ovog suda, nisu dovele do prekida zastare, jer se ne može zaključiti da li se istima plaćaju upravo oni računi ili dio računa koji se odnose na zastarjeli dug. Do prekida zastare potraživanja dospjelih do 17.08.2006. godine (zastarjelih potraživanja), pogotovo nije mogla dovesti uplata iznosa od 53,75 KM od 04.04.2019. godine, jer je tom uplatom plaćen dug iz 2007. godine.

Dakle, prema pravilima o redu uračunavanja iz odredbe člana 312. Zakona o obligacionim odnosima, kada između istih osoba postoji više istorodnih obveza, pa ono što dužnik ispuni nije dovoljno da bi se mogle namiriti sve, a pri tome ne naznači koju konkretno obvezu plaća, tada se obveze namiruju redom kako je koja dospjela za ispunjenje. Neoznačavanje koja se od više istorodnih obveza plaća ne znači da je time prekinuta zastara najstarije obveze, jer da bi djelimična otplata dovela do prekida zastare jedne od više istorodnih obveza prilikom plaćanja mora biti izričito naznačeno da se plaća dio upravo te (konkretne) obveze.

Kako kod iznesenog, nisu osnovani žalbeni razlozi i navodi kojima tužitelj i tuženi pobijaju prvostepenu presudu, svaki u dijelu u kojem nije uspio u parnici, prvostepeni sud je na podlozi činjeničnog stanja, koje se u ovoj fazi postupka mora uvažavati, pravilno primijenio materijalno pravo (gore pomenute odredbe Zakona o obligacionim odnosima), a nije počinio ni povrede odredaba parničnog postupka na koje tuženi ukazuje u žalbi, radi čega je valjalo žalbe tužitelja i tuženog kao neosnovane odbiti i prvostepenu presudu potvrditi na osnovu odredbe člana 335. Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

PREDSJEDNIK VIJEĆA

Ruža Gligorević